

Kafe, pastane gibi işletmelerde KDV oranına ilişkin düzenleme yapıldı

Diyar Akyürek

Bilindiği üzere, 7 Temmuz 2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 7346 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile KDV oranlarının değişmesi konusunda birçok tereddütler yaşanmıştı. Bu konularda Mali İdare çeşitli yazılar ile bu tereddütlerin giderilmesi yönünde çalışmalarında bulunmuştu. Bu çalışmalara örnek olarak finansal kiralama işlemlerindeki KDV oranlarının uygulanması hakkında yapılan düzenlemeyi göstermek mümkündür.

Benzer bir şekilde yeme içme hizmeti verilen kafe, pastane gibi işletmelere yapılan denetimlerde tespit edilen bazı usulsüzlükler sonucu Mali İdare tarafından konuyla ilgili bir düzenlemeye gidildi.

27 Nisan 2024 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 51 seri numaralı KDV Genel Tebliği ile yukarıda yer verilen Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 2023 yılında yapılan oran artışlarının KDV Genel Uygulama Tebliği’nde ilgili yerlerine işlenmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Tebliğ’le ayrıca yeme içme hizmeti veren işletmelerin bu hizmetleri ve dışarıdan alıp sattıkları ürünlerde uygulanması gereken KDV oranları konusunda açıklama ve düzenlemeler yapılmıştır.

2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli (II) sayılı listenin 401 24’üncü sırasında yer alan; kahvehane, kır kahvesi, çay bahçesi, çay ocağı, kıraathane, kafeterya, pastane, ayakta yemek yenilen yerler, yemeği pakette satan veya diğer şekillerde yemek hizmeti sunan yerler (hazır yemek şirketleri dâhil), lokanta, içkili lokanta, kebabçı ve benzeri yerlerde verilen hizmetlerde KDV oranı 1/1/2008 tarihinden itibaren (% 8) olarak uygulanmaktadır. İndirimli oran uygulanan yerlerde verilen hizmetler içinde alkollü içecek servisinin de bulunması halinde, hizmetin alkollü içeceklere ilişkin kısmına (% 18) KDV oranı uygulanır. Alkollü içecekler, Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listenin (A) cetvelinde yer alan içecekleri (kolalı gazozlar hariç) ifade etmektedir. Yukarıda sayılan işletmeler toplam hizmet bedeli içinde alkollü içeceklere ilişkin olan ve olmayan kısmı hesaplayarak faturada ayrıca gösterirler ve alkollü içeceklere isabet eden kısım üzerinden (% 18), diğer kısım üzerinden (% 8) KDV hesaplayarak KDV tutarını ayrı ayrı ve toplam olarak faturada gösterirler.

2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli (II) sayılı listenin 24’üncü sırasında yer alan; kahvehane, kır kahvesi, çay bahçesi, çay ocağı, kıraathane, kafeterya, pastane, ayakta yemek yenilen yerler, yemeği pakette satan veya diğer şekillerde yemek hizmeti sunan yerler (hazır yemek şirketleri dâhil), lokanta, içkili lokanta, kebabçı ve benzeri yerlerde verilen hizmetlerde KDV oranı ~~1/1/2008 tarihinden itibaren~~ (% 10) olarak uygulanmaktadır. İndirimli oran uygulanan yerlerde verilen hizmetler içinde alkollü içecek servisinin de bulunması halinde, hizmetin alkollü içeceklere ilişkin kısmına (% 20) KDV oranı uygulanır. Alkollü içecekler, Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listenin (A) cetvelinde yer alan içecekleri (kolalı gazozlar hariç) ifade etmektedir. Yukarıda sayılan işletmeler toplam hizmet bedeli içinde alkollü içeceklere ilişkin olan ve olmayan kısmı hesaplayarak faturada ayrıca gösterirler ve alkollü içeceklere isabet eden kısım üzerinden (% 20), diğer kısım üzerinden (% 10) KDV hesaplayarak KDV tutarını ayrı ayrı ve toplam olarak faturada gösterirler. Gazino, açık hava gazinosu, bar, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, birahane,

Gazino, açık hava gazinosu, bar, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, birahane, kokteyl salonu ve benzeri yerlerde verilen hizmetler (% 18) oranında KDV'ye tabidir.	kokteyl salonu ve benzeri yerlerde verilen hizmetler (% 20) oranında KDV'ye tabidir. Bu işletmeler prensip olarak hizmet işletmesi mahiyetinde olduklarından buralarda imal edilen veya dışarıdan temin edilen gıda maddelerinin buralarda veya dışarıda tüketilmek üzere müşterilere satışında %10 (alkollü içeceklerde %20) oranında KDV hesaplanır.
---	---

Bölümün devamında ise birkaç örneğe yer verilen paragraflar eklenmiştir.

“Bu işletmeler prensip olarak hizmet işletmesi mahiyetinde olduklarından buralarda imal edilen veya dışarıdan temin edilen gıda maddelerinin buralarda veya dışarıda tüketilmek üzere müşterilere satışında %10 (alkollü içeceklerde %20) oranında KDV hesaplanır.”

Peki değişiklik ne anlama geliyor? Bakıldığında oranların arttığına yönelik birçok haber yapılmış olsa da aslında uygulanması gereken bir durumun açıklığa kavuşturulduğu anlaşılmaktadır. Telefonla, internet üzerinden veya gel-al şeklinde hizmet veren işletmelerin bu düzenlemeye dahil olması bu sektörlerin yükselişte olduğu ülkemizde önem arz ediyor. Yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik iş yeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı halde müşterilerine masa, oturma yeri, tezgâh gibi servis yapılabilen alanlarda yiyecek ve içecek hizmetleri sunan işletmeler, yine bazı işletmelerde imal edilen veya dışarıdan temin edilen gıda maddelerini mekanlarda veya dışarıda tüketilmek üzere satışında, düzenlenen oranlardan satış yapacağından müşterileri bilinçlendirmek büyük önem arz ediyor. Yeni kararların ülkemizde gastroekonomiye büyük bir etkisi olacağı kesin.

Tebliğ'deki örnekler ise aşağıdaki gibidir:

Örnek 1: (K) Kahvecisi, kendi hazırladığı kahvelerin yanında (T) işletmesinden temin ettiği keklerin de satışını yapmaktadır. Self-servis olarak hizmet veren işletmeye gelen müşteri sipariş ettiği kahvenin yanında ıslak kek satın almış ve işletmeye ait alanda oturmak yerine siparişlerinin paketlenmesini istemiştir. Ayrıca 100 gr Türk kahvesi çektirmiştir. Kafeterya ruhsatına sahip olan (K)'nin yaptığı bu satışların tamamında %10 oranında KDV hesaplanacaktır.

Örnek 2: (G) Lokantasında yemek yiyen müşteri (D), lokantadan ayrılırken 1 kg baklava satın almıştır. Lokanta, müşteriye vermiş olduğu yemek hizmeti ile baklava satışında %10 oranında KDV hesaplayacaktır.

Bu işletmelerin telefonla veya internet üzerinden sipariş suretiyle adrese gönderme, gel-al gibi yöntemlerle yaptıkları tüm satışlar da aynı mahiyettedir.

Örnek 3: (A) Pastanesi, telefonla verilen sipariş üzerine imalathanesinde 8 kişilik doğum günü pastası hazırlamıştır. Müşteri pastanın ev adresine gönderilmesi yerine iş çıkışı pastaneye gelerek pastayı alacağını bildirmiştir. İş çıkışında sipariş pastanın yanında 1 kg kuru pasta ve 2 şişe limonata satın almıştır. Pastane işletme ruhsatına sahip (A)'nin sipariş suretiyle hazırladığı pasta ve yanındaki gıda satışlarında %10 oranında KDV hesaplanacaktır.

Öte yandan, yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik iş yeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı halde müşterilerine masa, oturma yeri, tezgâh gibi servis yapılabilen alanlarda yiyecek ve içecek hizmetleri sunanların bu yerlerde yaptıkları gıda maddeleri satışları da 2007/13033 sayılı BKK eki (II) sayılı listenin 24'üncü sırası kapsamındadır.

Örnek 4: Sahilde faaliyet gösteren (B) Büfe İşletmesi, yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik iş yeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı halde büfesinin önüne yerleştirdiği masa ve taburelerde oturan müşterileri ile sahilde bulunan şezlonglarda denize girenlere tost, çay ve meşrubat satışı yapmaktadır. (B) Büfe İşletmesi, fiilen yiyecek ve içecek hizmetleri sunduğundan büfede hazırladığı tost ve çayın yanında dışarıdan hazır temin ettiği gıda maddelerinin satışında %10 oranında KDV hesaplayacaktır.”

Bahsedilen örneklere göre, yeme içme hizmeti sağlanan bir yerde, ayrıca dışarıdan satın alınan veya işletmede üretilen gıda maddelerinin; diğer bir deyişle yeme-içme hizmeti alınan ortamda tüketilmeyip, daha sonrasında tüketilmek üzere satın alınan ürünlerin de sanki yeme içme hizmeti alınmış gibi değerlendirilerek %10 oranında KDV'ye tabi olması gerektiği anlaşılmaktadır. Yine, *yiyecek ve içecek hizmetlerine yönelik iş yeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmadığı halde, müşteriye masa ve sandalye vererek yeme-içme alanı oluşturulduğunda da benzer şekilde %10'luk KDV uygulanması gerektiği anlaşılmaktadır.*

Bakıldığında restoran, kafe vb. yeme içme ruhsatı veya yeme-içme alanı olan işletmelerden sonradan tüketilmek üzere alınan şarküteri vb. ürünlerin KDV'sinin %10 olması, fakat benzer ürünün doğrudan yeme içme ruhsatı veya yeme-içme alanı olmayan bir işletmeden satın alınmasında %1 olarak uygulanması, ticari açıdan işletmeleri olumsuz etkileyebilecektir. Aynı zamanda enflasyon ve alım gücünün zayıflaması ile gelen pahalılığın yanında yapılan bu düzenlemenin gelecekte toplumun bu hizmetlere karşı bakış açısını da değiştirebilecektir.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.